

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-04-29
Besvaras senast
2026-05-20

Till sjukvårdsminister Elisabet Lann (KD)

2025/26:456 Organhandel

Det finns i dag rätt mycket belägg för att institutioner i Folkrepubliken Kina bedriver omfattande organhandel där samvetsfångar i Kina mördas och blir bestulna på sina organ. Beläggen finns i form av vittnesmål från både läkare som varit involverade i verksamheten och släktingar till samvetsfångar.

Samtidigt visar antalet organtransplantationer genomförda i vissa kinesiska sjukhus samt de mycket korta väntetider som rapporterats för vissa organtransplantationer i Kina att det inte handlar om frivillighet.

2017 gjordes en jämförelse mellan Kina, USA och Storbritannien när det gäller antalet organdonationer i förhållande till personer registrerade i ländernas organdonationsprogram. Det visade sig att organdonationsprogrammet i Kina hade upp till 200 gånger högre utfall per registrerad donator jämfört med organdonationsprogrammen i USA och Storbritannien. Detta framstår som orimligt. Det innebär helt enkelt att många av dessa organtransplantationer ägt rum genom ofrivillig organskörd, där samvetsfångar blir bestulna på sina organ.

Det är viktigt att Sverige är med och bidrar för att motverka den ofrivilliga organskörden. I dag är det möjligt för en svensk medborgare att åka till Kina och genom transplantation motta ett organ som införskaffats genom ett system som bygger på tvång, avrättningar eller samvetsfångar, utan att mottagaren straffas. Länder som Spanien, Belgien, Israel och Taiwan har antagit lagar som riktar sanktioner även mot mottagaren och därmed kriminaliserar organhandel helt och hållet.

I Sverige finns det inte någon uppgiftsskyldighet för vårdpersonal när de kommer i kontakt med patienter som genomgått transplantation utomlands. Det finns inte heller något nationellt register över utlandstransplantationer. Det krävs inget intyg som visar att personen som genomfört en organtransplantation utomlands har genomfört detta i ett system där organdonationen varit frivillig. Det innebär att de som nyttjar den ofrivilliga organskörden i Kina inte kommer att upptäckas när de vänder sig till den svenska sjukvården. Svensk hälso- och sjukvård blir i praktiken eftervårdssystem för personer som mottagit organ som med tvång tagits från andra personer.

Det finns flera åtgärder som man skulle kunna vidta i Sverige för att försvåra ofrivillig organskörd, men man har hittills avstått från att göra detta.

Med anledning av detta vill jag ställa följande frågor till sjukvårdsminister
Elisabet Lann:

1. Avser ministern att verka för att kriminalisera mottagandet av organ som tagits ut genom tvång, så att sanktioner även riktas mot mottagaren?
2. Avser ministern att verka för att det införs en ordning som säkerställer att mottagandet av organ som ägt rum i utlandet skett genom frivillig organdonation?
3. Avser ministern att verka för informationsutbyte som möjliggör att vårdgivare och försäkringsbolag flaggar misstänkta fall av mottagande av ofrivillig organdonation?
4. Avser ministern att verka för att stoppa samarbeten mellan skattefinansierade institutioner i Sverige och sjukhus i Kina där det misstänks förekomma ofrivillig organskörd?

.....

Nima Gholam Ali Pour (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren